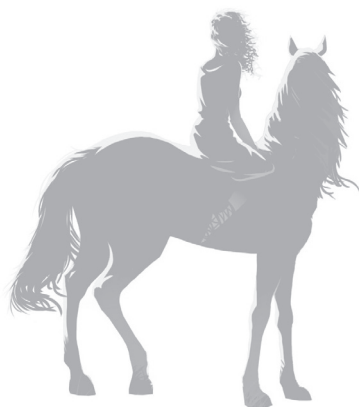

CIRCUS
MAXIMUS
De race van de keizer

ANNELISE GRAY

VERTAALD DOOR TJALLING BOS

GOTTMER

Haarlem

**De Groenen,
het populairste wagenrenteam in Rome**

Antonius – de hoofdtrainer van de Groenen
Dido – de twaalfjarige dochter van Antonius
Atticus – hulptrainer van Antonius
Hosidius Ruga – de teamleider
Justus – een neef van Ruga
Darius en Scylax – broers en fanatieke wagenmenners
Fuscus – een minder goede wagenmenner

De Blauwen

Opellius Otho – de rijkste teamleider bij de wagenrennen
in Rome
Helvia – Otho's opmerkelijke vrouw
Fabius – een beroemde en knappe wagenmenner
Crito – de hoofdtrainer van de Blauwen
Helix – een ervaren wagenmenner
Betucius Barus – een van de eigenaren van de Blauwen
Corinna – een slaafgemaakt meisje

Rome

Caligula – achterneef en opvolger van keizer Tiberius
Drusilla – zus van Caligula
Naevius Sutorius Macro – prefect van de pretoriaanse garde
(de lijfwacht van de keizer)
Ennia – een dochter van Macro
Rufus, Mathos en Abascantus – zeelieden
Cassius Chaerea – een tribuun van de pretoriaanse garde
Charicles – een arts in dienst van de keizer

Utica (Noord-Afrika)

Scorpus – een trainer van renpaarden en oud-wagenmenner
Hanno en Abibaal – de jonge zonen van Scorpus
Anna – een slaafgemaakt meisje in dienst van Scorpus
Nicias – een briljante maar onaardige leerling-wagenmenner
Parmenion – vriend van Nicias en ook een goede leerling-
wagenmenner
Antigonus – een leerling-wagenmenner die niet veel zegt
Gisco – een paardenkoopman op de markt in Carthago

Hispania (Spanje)

Marius – een trainer van renpaarden en vriend van Antonius

Teres – een zoon van Marius

De paarden

Porcellus – een woeste zwarte hengst

Boreas, Eurus, Auster en Zefier (de Vier Stormen)

– het beste vierspan van het keizerrijk

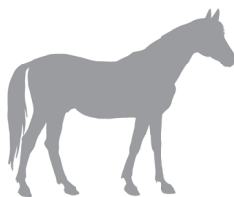
Nessus – een binnenpaard van de Groenen

Icarus – een blauwe roan met een hart van goud

Sciron – het taaiste paard in de stal van Scorpus

Perdix, Hannibal, Mago, Sneeuw en Iris – andere paarden in de stal van Scorpus

Vlek, Bliksem, Snel en Zilver – een vierspan van de Blauwen

Tuniek
in de kleuren van
het team

Krom mes
in het borstharnas gestoken,
zodat de wagenmenner
zichzelf bij een ongeluk kan
lossnijden

Zweep
tijdens de race altijd
in de rechterhand

Kleine wielen
waarschijnlijk van hout of
metaal, aan een rechte as
van ongeveer 1,60 meter

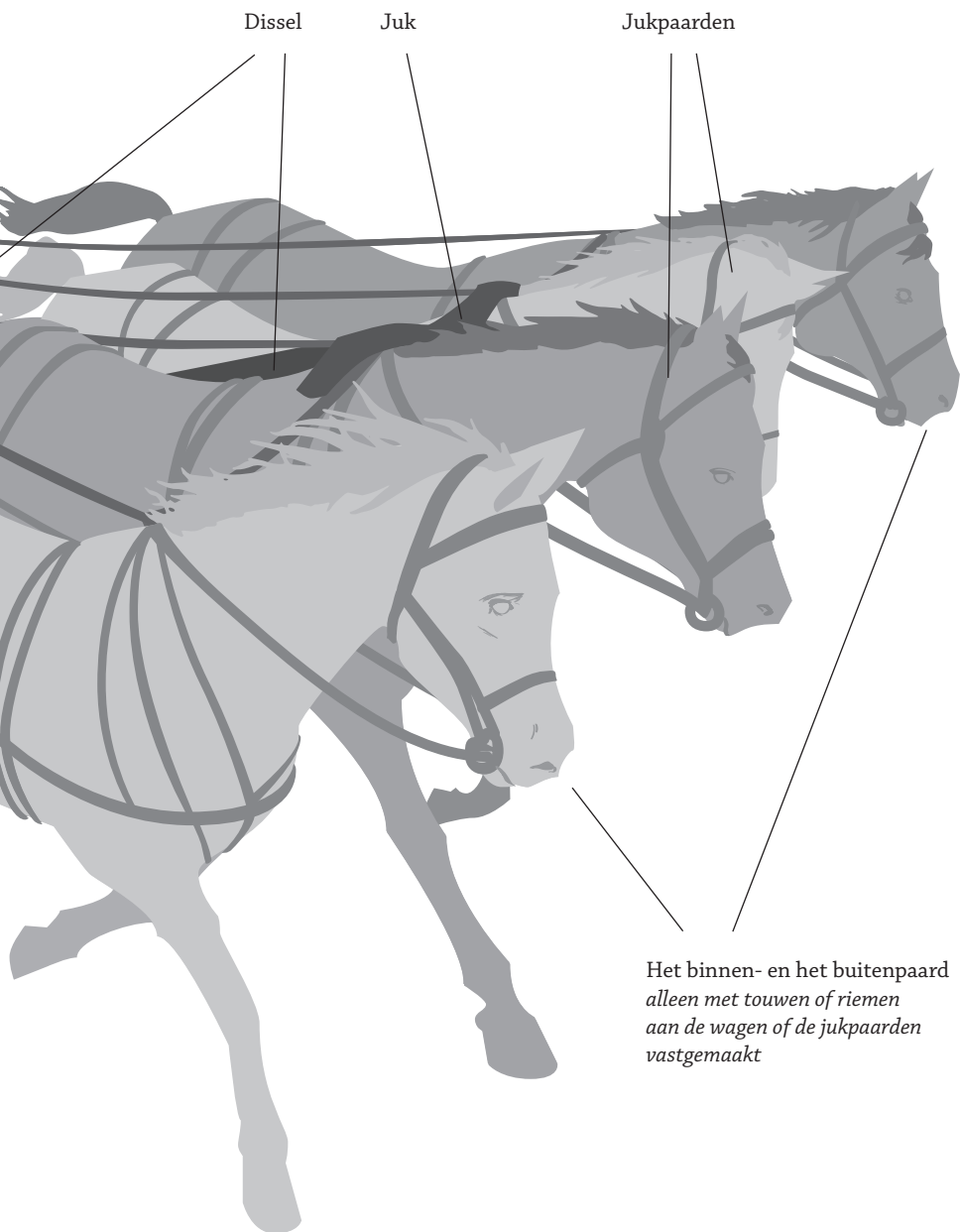
Helm
van vilt en/of leer

Borstharnas
gemaakt van leren riemen en
gedragen over een tuniek

Beenbeschermers
van leer of linnen

Lichte wagen
van hout, misschien geschilderd
in de kleuren van het team, en met een
vloer van gevlochten leren stroken

Niet één wagen van de rennen in het Oude Rome heeft de tijd
doorstaan tot onze eeuw. Deze tekening is gebaseerd op
afbeeldingen in schilderkunst en literatuur uit die periode.

Dissel

Juk

Jukpaarden

Het binnen- en het buitenpaard
alleen met touwen of riemen
aan de wagen of de jukpaarden
vastgemaakt

I

‘Klaar?’

Ik spuugde op de grond en zag dat het een kuiltje maakte in de losse rode aarde. Teres grijnsde en zwaaide naar de jongen in de olijfboom aan het eind van het veld. De jongen hief zijn arm op en de vrienden van Teres die op de omheining zaten begonnen te klappen. Ik keek strak naar de witte doek die wapperde in de boom. Opeens viel de doek en naast me klonk een felle klap van Teres’ zweep.

‘Start!’

Ik liet mijn teugels neerkomen op de ruggen van mijn twee roan-kleurige paarden. Hun roestbruine buiken waren dik van een hele dag in de wei en het kostte zeven of acht stappen om ze in een korte galop te krijgen. We denderden over de hobbelige baan en de wielen van mijn wagen botsten over de omgewoelde aarde in het spoor van Teres. *Kalm blijven, niet te gauw aandringen.* De schimmels van Teres rondde de olijfboom. Hij schreeuwde naar me toen hij me tegenkwam en weer vaart zette.

‘Zie je wel? Ik zei toch dat die twee niet snel zijn!’

Ik trok hard aan de linkerteugel om mijn binnenpaard in de bocht zijn stappen te laten verkorten. Het touwtje achter in mijn nek raakte los en mijn haren woelen als stro in mijn gezicht. Ik zag mijn vader, Antonius, de helling af rennen vanaf de stal.

‘Dido! Stop!’

Ik keek niet naar hem. Bij het volgende keerpunt – rond een oude omheiningspaal – was Teres slordig. Hij zwaaide ver naar buiten en verspeelde een deel van zijn voorsprong. Ik had het Antonius al duizend keer tegen de wagenmenners van de Groenen horen zeggen: *De keerpunten zijn het belangrijkste deel van de race*. Ik stuurde de roans naar de kortste lijn en gaf hun de vrije teugel naar de olijfboom. Hun modderige nekken rekten zich als katapulten. Mijn knieën knikten door het schudden van de wagen. Ik probeerde er niet aan te denken wat er zou gebeuren als een van mijn wielen een steen raakte. Ik had verongelukte wagenmenners gezien met hun nek in een vreemde hoek en hun huid afgeschuurd tot op het rode vlees. Het stof dat Teres’ wielen opwierpen dreef over het veld. Ik sloot mijn ogen tegen de wolk warm zand.

Toen ik ze weer opendeed zag ik het zweet in Teres’ zwarte haar. Zijn schimmels begonnen erg moe te worden omdat ze de eerste ronde te hard hadden moeten lopen. Hun nek ging omlaag. We naderden voor de tweede en laatste keer de olijfboom. Teres voelde de dreiging achter zich en sloeg de schimmels met zijn zweep. Zijn wagen slipte wild rond de boom en wierp een waaier van aarde op. Hij vloekte hard toen ik de binnenbaan inpikte.

‘Ik zei toch dat ze het niet volhouden!’ schreeuwde ik naar hem.

Teres’ vrienden stonden op de omheining en spoorden hem aan. Nek aan nek joegen we naar de eindstreep. Mijn ogen traanden en mijn benen brandden van de pijn omdat ik mijn knieën gebogen moest houden. De jongen die de race

had gestart vanuit de olijfboom stond nu op de oude omheiningsspaal. Hij hield de witte doek weer in de lucht. Ik hief mijn arm op.

Eén tikje met de zweep moest genoeg zijn.

Geschrokken door de klap staken de roans hun staart omhoog en richtten hun hoofd op. Ik flitste langs de jongen die met de doek zwaaide, en stompte met mijn vuist in de lucht.

Toen het me gelukt was de roans weer onder controle te krijgen, zag ik dat Antonius me opwachtte, met zonlicht op zijn goudblonde haren. Naast hem stond Teres' vader, Marius. De jongens verdrongen zich rond Teres, lachten en sloegen hem op zijn rug. 'Je hebt van een meisje verloren,' zei een van hen, en ze begonnen de belediging allemaal te herhalen.

Antonius kwam naar me toe.

'Heb je dat gezien, papa? Ik heb gewonnen!' Ik probeerde te doen alsof ik verwachtte dat hij blij voor me zou zijn.

'Ja, ik heb het gezien. Kom van die wagen. Hoe haal je het in je hoofd, Dido? Je had dood kunnen zijn!'

Ik stapte op de grond en streek met mijn hand over de flank van het binnenpaard, terwijl ik naar zijn hoofd liep.

'Niet boos zijn, papa. Je weet dat ik thuis op de oefenbaan al zo vaak heb gereden.'

'Dat is wat anders dan je leven wagen in een echte wedstrijd!' Zijn groene ogen fonkelden. 'Wil je dood vóór je dertiende verjaardag? Of eindigen zoals Lepidus na zijn ongeluk? Wil je dat, Dido? Je botten door je huid naar buiten zien steken?'

'Nee,' mompelde ik. 'Maar we reden niet eens met vier-

spannen. Teres zei dat ik zelf mijn paarden mocht kiezen uit hun stallen. Ik wist dat hij de snelste paarden zou nemen en ze veel te hard zou aansporen. Ik hoefde alleen de goede lijn te volgen en het tempo vast te houden.' Ik klopte de paarden op hun bezwete nek. 'Ik dacht dat het goed zou gaan, als ik alles deed zoals jij me hebt geleerd.'

Tot mijn opluchting ontspande Antonius' gezicht een beetje.

'Ja, je hebt het goed gedaan. Als ik niet zo bang was geweest, had ik er misschien van kunnen genieten.' Hij legde zijn hand op mijn achterhoofd en dwong me om hem aan te kijken. 'Maar je mag me nooit meer zo laten schrikken, begrepen?'

Mijn verslagen tegenstander kwam aanrijden, met zijn vrienden naast hem op de as van de wagen. De schimmels hijgden zodat hun flanken op en neer gingen. Teres grijnsde nog, maar keek niet meer zo arrogant.

'Goed gereden. Zullen we het nog een keer doen?'

'Vergeet het. We hebben gewed. Nu moet je betalen.'

'Ho ho, Dido,' zei Antonius. 'Je denkt toch niet dat je van mij geld mag verdienen met zo'n domme streek?'

'Je begrijpt het niet, papa. Het ging niet om geld.'

'O. Waarom dan?'

Ik aarzelde.

'Als ik won, moest ze ons een zoen geven,' zei Teres. 'Ons allemaal.' Hij wees met zijn duim naar zijn vrienden, die enthousiast knikten.

Antonius keek me met een opgetrokken wenkbrauw aan.

'En als jij won?' vroeg hij.

Ik draaide me om en wees.

‘Dan krijg ik hém.’

Antonius keek op naar het zwarte paardje dat in zijn een-tje in een hoger veld stond te grazen. Het was een jonge hengst van een jaar of vier met een witte ster midden op zijn voorhoofd. Zijn lange staart zwiepte terwijl hij aan de weinige plukken groen knabbelde. Ik was blij toen ik zag dat Antonius goedkeurend naar zijn fiere hoofd, sterke schouders en stevige onderbenen keek. Hij was perfect gebouwd voor de halsbrekende bochten van een wagenren.

‘Moet je zien, papa! Wat is hij mooi, hè? Teres zegt dat hij hem van zijn vader heeft gekregen, maar hem niet meer wil hebben. Hij wordt een fantastisch binnenpaard, denk je ook niet? Ik zie hem al de keerpunten nemen in het Circus Maximus.’

Iemand lachte snuivend.

‘Het Circus? Ja, vast. Als je hem in de startbox kunt krijgen.’

Marius kwam aanwaggelen met twee emmers water. Hij zette ze neer voor de roans en schimmels, die er gretig hun snuit in staken. Daarna veegde hij het zweet van zijn brede voorhoofd.

‘Goed gedaan, Dido. Je hebt die jongen van mij een lesje gegeven in wagenmennen. Ik hoop dat hij het zich herinnert als hij ooit in het Circus terechtkomt.’ Hij gaf Teres een vriendelijk tikje tegen zijn hoofd. ‘Maar het was geen eerlijke weddenschap.’

Hij knikte naar mijn vader.

‘Begrijp me niet verkeerd, Antonius. Er zit goed bloed in dat beest. Zijn vader is een Libische hengst, en zijn moeder een van mijn beste merries. Ik verwachtte dat ik een kapi-

taal zou krijgen voor dat zwarte paardje, als jij of een andere opkoper voor de wagenrennen zou langskomen. Maar toen wist ik nog niet wat voor temperament hij heeft. Hij heeft drie wagens vernield toen we hem voor het eerst probeerden in te spannen, en een arm van mijn stalknecht gebroken. Ik dacht dat Teres er iets van kon leren als hij hem probeerde af te richten. Maar hij kan hem niet aan. De andere jongens ook niet.' Hij legde een hand op mijn schouder. 'Verlies je hart niet aan dat paard, meisje. Hij is een woesteling.'

'Nee hoor! Kijk maar.'

Ik dook onder de omheining door en liep tegen de helling op naar waar het zwarte paard stond te grazen. Hij hief zijn hoofd op en keek me met opengesperde neusgaten en onrustige oren aan. Ik stak een hand in de borstzak van mijn oude groene tuniek en haalde een beetje stoffig graan tevoorschijn. Ik hield het op de toppen van mijn uitgestrekte vingers en schuifelde fluisterend naar hem toe. Het paard slaakte een kreet en schudde met zijn manen, terwijl hij trappelend bleef staan waar hij stond. Ik stopte een paar stappen van zijn hoofd vandaan, hield mijn vingers nog steeds naar voren en maakte hetzelfde schrille geluid als hij. Het kleine zwarte paard staarde even. Toen stak hij zijn neus naar voren en snuffelde aan het graan. Hij blies zacht en deed een paar voorzichtige stappen naar me toe. Zijn bovenlip raakte mijn handpalm en hij begon het graan naar binnen te werken. Zijn snorharen kietelden aan mijn vingers. Toen ik zijn kaak begon te strelen, ging er even een schokje door hem heen.

'Ongelooflijk,' hoorde ik Marius tegen Antonius zeggen. 'Kan ze met paarden praten, die dochter van je?'